

DOELEN VOOR DE KRINGLEIDER

De kringleden helpen inzien:

1. dat ons christenleven begint met rechtvaardiging door het geloof.
2. dat ons christenleven ook elke dag uitgeleefd moet worden in geloof.

I. AANBIDDING (14 min)

1. Gebed.

Bid voor Gods leiding door zijn Geest, bewust te worden van Gods aanwezigheid en te luisteren naar Gods stem.

2. Meditatie.

Aanbidding is je overgeven aan Gods hulp.

Thema: God is mijn Helper.

Lees onderstaand Bijbelgedeelte. Lees de uitleg voor of leg het uit in eigen woorden.

Deuteronomium 1:29-33.

29 Toen heb ik u geantwoord: 'Er is geen enkele reden om bang voor hen te zijn. 30 De HEER, uw God, Die voor u uitgaat, zal immers voor u strijden. U hebt toch gezien hoe Hij het in Egypte voor u opnam, 31 en ook in de woestijn, waar u ervaren hebt dat de HEER, uw God, u gedragen heeft zoals een vader zijn kind draagt, de hele weg die u gegaan bent tot uw aankomst hier.' 32 Desondanks vertrouwde u niet op de HEER, uw God, 33 hoewel Hij u voorging op uw weg om een plaats voor u te zoeken waar u uw kamp kon opslaan, en u 's nachts met een vuur en overdag met een wolk de weg wees die u moest gaan.

a. God helpt je tegen je vijanden.

Elke gelovige heeft wel eens vijanden. Soms zijn er familieleden of vrienden, die jouw geloof in Jezus Christus afwijzen of er zelfs mee spotten. Soms heb je als gelovige te kampen met boze geesten, omdat je je daar vroeger mee bezig hebt gehouden. Maar meestal zijn je grootste vijanden de zondige wereld met zijn verleidingen en je zondige natuur met zijn verkeerde verlangens binnen in je.

God is onze Helper. Hij zegt: "Laat je niet uit het veld slaan, wees niet bang. De Heer, jullie God, zal jullie voorgaan en Hij zal voor jullie strijden!" (GNB)

Hoe strijdt God voor je? Soms verwijdert Hij je vijanden en mag je toekijken en zijn overwinning zien (2 Kronieken 20:12-17,22-23¹). Maar soms verwijdert Hij ze niet,

omdat Hij je wil leren je vijanden lief te hebben en voor ze te bidden (Lucas 6: 27-28²; 1 Petrus 2:21-23³). Wanneer je reactie op je vijanden Hem behaagt, zorgt Hij er zelfs voor dat je vijanden vrede met je maken (Spreuken 16:7⁴). Soms wil God je toerusten voor de geestelijke strijd en je trainen in de geestelijke strijd tegen boze geesten (Efeziërs 6:10-17⁵). God wil altijd dat je tegen de zondige wereld en je verkeerde verlangens blijft strijden (1 Petrus 2:11⁶).

b. God helpt je in al je omstandigheden.

Een reis door de woestijn of een leven in de woestijn is erg moeilijk! Het is heel warm overdag en 's nachts heel koud. Er zijn weinig natuurlijke bronnen als water, voedsel en schuilplaatsen. Er is geen bescherming tegen vijandige aanvallen. Gods volk moest deze moeilijke omstandigheden 40 jaar lang verdragen! En toch zegt God dat zij

van Benaja, de zoon Jeeël, de zoon van Mattanja, een Leviet uit de familie van Asaf. Hij werd ter plekke gegrepen door de geest van de HEER en zei: 15 'Juda en Jeruzalem en u, koning Josafat, luister goed! Dit zegt de HEER: Jullie hoeven niet bang te zijn voor de grote legermacht die jullie bedreigt, want dit is niet jullie strijd, maar die van God. Ga hun morgen tegemoet. Zij trekken nu over de pas van Sis. Waar de wadi uitkomt in de woestijn van Jeruël, zullen jullie hen treffen. 17 Jullie hoeven in deze strijd geen slag te leveren. Wacht rustig af, dan zullen jullie zien hoe de HEER, die jullie, Juda en Jeruzalem, bijstaat, voor jullie de overwinning behaalt. Jullie hoeven nergens bang voor te zijn. Ga hun morgen tegemoet, de HEER staat jullie bij.' ... 22 Zodra zij jubelend hun lofzang aanhieven, zorgde de HEER ervoor dat de Ammonieten en Moabieten en de bewoners van het Seïrgebergte, die Juda wilde aanvallen, vanuit verdedkte stellingen werden belaagd, en zo werden ze verslagen. 23 De Ammonieten en Moabieten raakten slaags met de bewoners van het Seïrgebergte en doodden hen tot de laatste man. En nadat ze met de bewoners van Seïr hadden afgerekend, stortten ze zich op elkaar.

² **Lukas 6:27-28** Tot jullie die naar me luisteren zeg ik: heb je vijanden lief, wees goed voor wie jullie haten, 28 zegen wie jullie vervloeken, bid voor wie jullie slecht behandelen.

³ **1 Petrus 2:21-23** (GNB) Lijden is uw roeping. Christus zelf heeft voor u geleden en u daarmee een voorbeeld nagelaten. Volg dus zijn voetspoor. 22 Een zonde heeft hij nooit begaan, aan bedrog heeft hij zich niet schuldig gemaakt. 23 Schold men hem uit, dan schold hij niet terug. Deed men hem leed, dan uitte hij geen bedreigingen, maar vestigde hij zijn hoop op God, die rechtvaardig oordeelt (NBV: hij liet het oordeel over aan hem die rechtvaardig oordeelt)

⁴ **Spreuken 16:7** Als de weg die iemand gaat de HEER behaagt, doet hij zelfs zijn vijand vrede met hem sluiten.

⁵ **Efeziërs 6:10-17** Ten slotte, zoek uw kracht in de HEER, in de kracht van zijn macht. 11 Trek de wapenrusting van God aan om stand te kunnen houden tegen de listen van de duivel. 12 Onze strijd is niet gericht tegen mensen maar tegen hemelse vorsten, de heersers en de machthebbers van de duisternis, tegen de kwade geesten in de hemelsferen. 13 Neem daarom de wapens van God op om weerstand te kunnen bieden op de dag van het kwaad, om goed voorbereid stand te kunnen houden. 14 Houd stand, met de waarheid als gordel om uw heupen, de gerechtigheid als harnas om uw borst, 15 de inzet voor het evangelie van de vrede als sandalen aan uw voeten, 16 en draag bovenal het geloof als schild waarmee u alle brandende pijlen van hem die het kwaad zelf is kunt doven. 17 Draag als helm de verlossing en als zwaard de Geest, dat wil zeggen Gods woorden (NBG: en neemt ... het zwaard des Geestes, dat is het woord van God).

⁶ **1 Petrus 2:11** Geliefde broeders en zusters, u bent als vreemdelingen die ver van huis zijn; ik vraag u dringend niet toe te geven aan zelfzuchtige verlangens, die uw ziel in gevaar brengen.

¹ **2 Kronieken 20:12-17, 22-23** God, straft u hen af. Wij zijn niet opgewassen tegen de grote legermacht die ons nu aanvalt. Wij weten niet wat we moeten doen, op u zijn onze ogen gevestigd'. 13 Heel Juda stond opgesteld voor de HEER, ook de vrouwen en kinderen. 14 In hun mid-den bevond zich ook Jachaziël, de zoon van Zecharja, die de zoon was

gezien hebben hoe God hen droeg, zoals een man zijn kind draagt, op heel de weg die zij gegaan zijn totdat zij hun bestemming bereikten. Vaak neemt God niet de moeilijke omstandigheden weg van je, maar Hij laat je ook niet in de steek. Je hoeft de moeilijkheden niet alleen te overwinnen. Hij draagt je door al de moeilijkheden heen. Terwijl Hij je draagt, traint Hij je om te vertrouwen op zijn nabijheid, wijsheid, macht, verlossing en hulp.

c. God helpt je op je levensweg.

Het is niet makkelijk om op reis te gaan zonder precies de route of weg te weten. Hoewel het einddoel van je levensreis bekend is, is de weg daarheen onbekend. Je hebt nog nooit eerder langs die weg gereisd of die omstandigheden meegemaakt! Hoewel je door geloof weet waar de weg heenleidt, heb je nog geen ervaring met de eindbestemming.

Mensen die op hun levensreis zonder God reizen, hebben geen eeuwig doel waar ze naar op weg zijn. Ze hebben geen kaart en geen kompas om hen op die reis te begeleiden.

Zonder een afhankelijke relatie met God, zou je ook als gelovige de richting kwijt raken of telkens van de weg afdwalen. Zonder God zakt de moed je in de schoenen. Zonder God blijf je maar doordraven, zonder te rusten. Maar God gaat voor je uit op de weg die je gaan moet en Hij zoekt de plaatsen waar je kunt rusten.

Over het algemeen toont God je de weg niet lang van tevoren. Hij traint je in je geloof om op zijn leiding te vertrouwen, om je hand in de zijne te leggen en je stap voor stap te laten leiden. In de Bijbel leidt Hij je één stap per keer (Psalm 119:105⁷).

3. Aanbidding.

Laat iedereen in de kring om de beurt (in één of twee zinnen) God aanbidden als Degene die je helpt.

II. INLEIDING THEMA (1 min.)

Het thema voor deze bijeenkomst is:

Wandelen in geloof (zoals de oudtestamentische getuigen).

Lees voor of leg uit.

God heeft uit genade⁸ zich aan mensen verbonden door zijn verbond. Dit verbond wordt in de Bijbel beschreven en heeft twee partijen. De ene partij is God - Hij is de belangrijkste en grootste partij. De andere partij zijn de mensen die bij Hem horen (de gelovigen in Jezus Christus: Gods verbondsvolk) - zij zijn de kleinere partij.

De manier waarop mensen kunnen toetreden tot Gods verbondsvolk is: door geloof. En de manier waarop mensen leven als Gods verbondsvolk is: in geloof.

⁷ Psalm 119:105 Uw woord is een lamp voor mijn voet, een licht op mijn pad.

⁸ 'Genade' betekent dat God uit zijn goedheid gaven aan je geeft die je niet verdient.

Wanneer God en zijn verbondsvolk door de geschiedenis heen wandelen, blijft God trouw aan zijn verbond en Gods volk heeft de verantwoordelijkheid om in geloof met God te blijven wandelen.

Maar hoe doe je dat als gelovige? Hoe wandel je in geloof? Hoe maak je praktisch aanspraak op Gods beloften?

III. UITWISSELING STILLE TIJD (30 min.)

Laat iedereen in de kring om de beurt in het kort vertellen of voorlezen wat hij of zij uit één of meerdere van de stille tijden uit de toegewezen Bijbelgedeelten geleerd heeft.

Thema: Wandelen in geloof

- Dag 1 Romeinen 10:11-21.
Geloof begint met horen.
- Dag 2 Romeinen 4:16-25.
Geloof is de overtuiging dat God zijn belofte houdt.
- Dag 3 1 Petrus 1:3-9.
Het perspectief van geloof.
- Dag 4 Jakobus 1:5-8.
Vertrouw zonder aarzeling.
- Dag 5 Jakobus 2:14-26.
Geloof zonder daden is dood.
- Dag 6^{BS} Hebreëen 11:1-16.
Voorbeelden in geloof.
- Dag 7^{BS} Hebreëen 11:17-12:3.
Laten wij onze blik gericht houden op Jezus.
- Dag 8 Romeinen 3:19-30.
God rekent je geloof tot rechtvaardigheid.
- Dag 9 Romeinen 4:1-8.
Niet door eigen kracht, maar door vertrouwen.
- Dag 10 Romeinen 10:9-10.
Geloof brengt redding.

IV. EXTRA UITWISSELING (15 min.)

Onderdeel IV is optioneel. Indien er na de uitwisseling van stille tijd nog tijd overblijft, kan onderstaande als extra gespreksstof dienen

1. Bespreking studie.

Bespreek eventueel de studie n.a.v. een aantal van onderstaande vragen.

Thema: Leven met Gods beloften

- Wat is de betekenis van het begrip 'geloof' in de Bijbel?
- Waarom mogen alle christenen aanspraken maken op alle beloften in het Oude Testament?
- Wat zijn de kenmerken van Bijbelse beloften?
- Hoe maak je praktisch aanspraak op Gods beloften?
- Wat is het doel van Gods beloften?

2. Toewijding.

Laat de kringleden over de volgende vragen nadenken en hun antwoorden opschrijven in hun map:

- “Voor welk gebied in je leven heb jij geloof nodig?”
- “Wat heeft God al in het verleden tegen je gezegd dat je nog niet uitgevoerd hebt?”

3. Persoonlijke uitwisseling.

Bespreek eventueel de persoonlijke voortgang en toewijding. Is er iemand die nog iets wil uitwisselen over (zijn leven met Jezus in) de afgelopen tijd? Is er iets wat iemand moeilijk vindt? Hoe voelt hij/zij zich eronder?

V. MEMORISATIE (5 min.)

1. Overhoring.

Laat de kringleden twee aan twee elkaars memorisatieverzen overhoren (de laatste vijf verzen).

2. Memorisatie van het nieuwe Bijbelvers.

Verduidelijk het memorisatievers.

WANDELEN IN GELOOF

Hebreeën 10:36

Blijf juist volharden,
want als u de wil van God doet,
zult u ontvangen
wat u beloofd is.

Hebreeën 10:36 (NBV)

3. Memorisatie van de Bijbelboeken.

De laatste 6 kleine profetische boeken:
Nahum, Habakuk, Sefanja, Haggai, Zacharia, Maleachi.

VI. BIJBELSTUDIE (45 min.)

Thema: Wandelen in geloof.

1. Bijbelstudie.

Gebruik de 5-stappenmethode en bestudeer:

Hebreeën 11:1-16,39-40.

1 Het geloof legt de grondslag voor alles waarop we hopen, het overtuigt ons van de waarheid van wat we niet zien. (GNB: Geloven is zeker zijn van de dingen waar je op hoopt, ervan overtuigd zijn dat wat je niet ziet, toch bestaat. HSV: Het geloof nu is een vaste grond van de dingen die men hoopt, en een bewijs van de zaken die men niet ziet)

2 Om hun geloof werden de mensen uit vroeger tijden geprezen. (HSV: Hierdoor hebben de ouden een goed getuigenis gekregen)

3 Door geloof komen we tot het inzicht dat de wereld door het woord van God geordend is, dat dus het zichtbare is ontstaan uit het niet-zichtbare (GNB: Door

ons geloof weten wij dat het heelal gemaakt is door het woord van God en dat het zichtbare ontstaan is uit het onzichtbare).

4 Door zijn geloof had het offer dat **Abel** aan God bracht meer waarde dan dat van Kaïn (HSV: het was een voortreffelijker offer). Over Abel wordt dan ook lovend gesproken als over een rechtvaardige (HSV: Daardoor kreeg hij getuigenis dat hij rechtvaardig was – met name de getuigenis van Jezus, vgl. Matteüs 23:35) – God Zelf liet Zich prijzend uit over zijn gaven (Genesis 4:4) -, en door zijn geloof klinkt zijn stem nog steeds, ook al is hij gestorven.

5 Door zijn geloof werd **Henoeh** naar elders overgebracht, om niet te hoeven sterven; hij werd niet meer gevonden, omdat God hem had weggenomen (HSV: werd Henoeh weggenomen, opdat hij de dood niet zou zien. En hij werd niet gevonden, omdat God hem weggenomen had). Hij stond immers al vóór zijn opneming bekend als iemand in wie God vreugde vond (HSV: Want voor zijn wegneming kreeg hij het getuigenis dat hij God behaagde).

6 Zonder geloof is het onmogelijk God vreugde te geven; wie Hem wil naderen moet immers geloven dat Hij bestaat, en wie Hem zoekt zal door Hem worden beloofd.

7 Door zijn geloof bouwde **Noach**, toen hem te kennen was gegeven wat er zou gebeuren, nog voordat dit voor iemand zichtbaar was, gehoorzaam een ark om daarmee zijn huisgenoten te redden. Zo veroordeelde hij de wereld en verwierf hij de gerechtigheid die voorkomt uit het geloof.

8 Door zijn geloof ging **Abraham**, toen hij geroepen werd, gehoorzaam op weg naar een plaats die hij in bezit zou krijgen, en hij ging op weg zonder te weten waarheen.

9 Door zijn geloof trok hij naar het land dat hem beloofd was maar hem nog niet toebehoorde. Samen met Isaak en Jakob, mede-erfgenamen van de belofte, woonde hij daar in tenten **10** omdat hij uitzag naar een stad met fundamenten, door God Zelf ontworpen en gebouwd.

11 Door haar geloof ontving ook Sara, hoewel ze onvruchtbaar was gebleven en niet meer in de bloei van haar leven was, de kracht om een kind te verwekken, en wel omdat ze vertrouwde op degene die de belofte had gedaan. (Beste vertaling uit het Grieks: Door het geloof heeft hij (Abraham) ook, samen met Sara, kracht ontvangen om een kind te verwekken, toen hij al te oud was, omdat hij Hem, die het beloofd had, getrouw achtte.)

12 Zo bracht één man, wiens kracht al gestorven was, zoveel nakomelingen voort als er sterren aan de hemel staan, ontelbaar als zandkorrels op het strand langs de zee.

13 **Zij allen** zijn in geloof gestorven; wat hun beloofd was zagen ze geen werkelijkheid worden, ze hebben slechts een glimp ervan begroet, en ze zeiden van zichzelf dat zij op aarde leefden als vreemdelingen en gasten. **14** Door zo te spreken lieten ze blijken op doorreis te zijn naar een vaderland. **15** En daarmee bedoelden ze niet het vaderland waaruit ze weggetrokken waren, anders waren ze daarheen wel teruggekeerd. **16** Nee, ze keken reikhalzend uit naar een beter vaderland: het hemelse. Daarom schaamt God

Zich er niet voor hun God genoemd te worden en heeft Hij voor hen een stad gereedgemaakt.

39 *Al deze mensen*, die van oudsher om hun geloof geprezen worden, hebben de belofte niet in vervulling zien gaan (HSV: hoewel zij door het geloof een goed getuigenis van God gekregen hebben, de belofte niet verkregen)

40 omdat God voor ons (HSV: met het oog op ons) iets beters had voorzien, en Hij hen niet zonder ons de volmaaktheid wilde laten bereiken.

2. Nadruk.

- 'Geloof' heeft te maken met werkelijkheden die nog toekomstig zijn of die nog onzichtbaar zijn. Geloof heeft te maken met de openbaring van Gods waarheid, met jouw geloof van of vertrouwen in die waarheid en met jouw handelen op grond van die waarheid.
- 'Rechtvaardiging' gebeurt wanneer God de gelovige volkomen rechtvaardig verklaart (van alle zonde vrijspreekt) en daarna als volkomen rechtvaardig beschouwt en behandelt. 'Rechtvaardiging' brengt de gelovige in een nieuwe 'positie': hij of zij is nu 'een kind van God', 'een burger van Gods volk of Koninkrijk' of 'een lidmaat van het Lichaam van Christus' (de Gemeente of Kerk).
- Het christenleven begint bij geloof en wordt daarna elke dag geleefd in geloof.
- De kernwoorden van het Nieuwe Testament worden al in het Oude Testament gevonden: genade, rechtvaardig, de gerechtigheid rekenen of toerekenen, geloof, gehoorzaamheid, de Gemeente van Christus (het Nieuwe Jeruzalem), het Koninkrijk van God en de nieuwe aarde.

3. Uitleg voor de kringleider.

11:1. Wat is geloof?

Geloof is de zekerheid van dingen die gelovigen hopen of verwachten en een bewijs van de dingen die de gelovigen nog niet kunnen zien. De beloften die God gemaakt had waren nog niet in vervulling gegaan en behoorden nog tot de toekomst. De gelovigen leefden echter alsof deze toekomstige beloofde dingen al een tegenwoordige werkelijkheid waren, zo zeker of overtuigd waren zij dat God zou doen wat Hij beloofd had! Wat hun gewone fysieke oog of ervaring betreft, waren deze beloofde dingen nog niet zichtbaar en alleen toekomstig. Maar wat hun geestelijke oog of geloof betreft, waren deze beloofde dingen zichtbaar en al een werkelijkheid. Door hun geloof namen zij God op zijn Woord en richtten zij hun leven in volgens Gods Woord.

Dus, geloof bestaat uit drie delen:

- eerst wordt de openbaring van Gods woorden en beloften gehoord (vgl. Romeinen 10:14-17⁹);
- vervolgens worden Gods woorden en beloften in het denken en het hart geloofd, dus als waar en persoonlijk aangenomen;
- ten slotte worden Gods woorden en beloften gehoorzaamd – er wordt gehandeld op grond van Gods woorden en beloften.

Geloof is de lege hand die de verlossing uit genade uit Gods hand aanneemt.

Geloof is de stam van een boom, waarvan genade de wortelen en goede werken de vruchten zijn.

11:2. Getuigenis (aanbeveling).

Het geloof van de gelovigen gedurende de oudtestamentische periode werd als 'een getuigenis', d.w.z. een goddelijke aanbeveling in het Oude Testament opgetekend.

De auteur van de brief aan de Hebreëen zette een aantal voorbeelden van geloof in een historische volgorde en gaf daarmee een overzichtelijke samenvatting van Gods verlossingsplan zoals het voortschrijdt van 'de periode van belofte' (het Oude Testament) tot 'de periode van vervulling' (het Nieuwe Testament). Het Nieuwe Testament begint met de eerste komst van Jezus Christus, de Leidsman en Voleinder van het geloof (Hebreëen 12:2, SV).

11:3. Geloof in de schepping.

De geschapen werkelijkheid is een voorbeeld dat geloof een zekerheid of overtuiging is van dingen, die niet gezien worden. De mens heeft de schepping in Genesis 1 niet gezien en weet dus niet hoe het universum tot stand gekomen is.

De ongelovigen hebben veel theorieën hierover. De gelovige, echter, is zeker of overtuigd dat God het universum geschapen heeft 'uit niets' door scheppende woorden uit te spreken of door een scheppende handeling te verrichten (vgl. Romeinen 4:17¹⁰). Dit geloof van een gelovige is gebaseerd op Gods openbaring in Genesis hoofdstuk 1 en 2. Hij gelooft dat het heelal door God geschapen is omdat God dat in de Bijbel geopenbaard heeft. De schepping kan niet bewezen worden uit de empirische wetenschap, maar wel uit de historische wetenschap.

⁹ **Romeinen 10:14-17** Maar hoe kunnen ze hem aanroepen, als ze niet in hem geloven? En hoe kunnen ze in hem geloven als ze niet over hem hebben gehoord? En hoe kunnen ze over hem horen als hij niet is verkondigd wordt? 15 En hoe kan iemand verkondigen als hij niet is uitgezonden? Het is zoals geschreven staat: 'Welkom zijn zij die goed nieuws verkondigen.' 16 Toch hebben slechts weinigen aan het evangelie gehoor gegeven, want Jesaja vraagt: 'HEER, heeft iemand geloofd wat wij hebben gezegd?' 17 Dus door te luisteren komt men tot geloof, en wat men hoort is de verkondiging van Christus.

¹⁰ **Romeinen 4:17** (NBG)...God ... die de doden levend maakt en het niet zijnde tot aanzijn roept

11:4. Het geloof van Abel.

Abel bracht een beter (Grieks: groter) offer dan Kaïn, niet omdat Abel een levend lam en Kaïn een dood landbouw product bracht. God had GEEN welgevallen in de materiële inhoud van de offeranden, maar wel in de houding van het hart waarmee de offeranden gebracht werden (1 Samuël 15:22-23¹¹; Jesaja 1:11-15¹²; Hosea 6:6¹³; Micha 6:6-8¹⁴).

Abel bracht een beter offer dan Kaïn, niet omdat Abel op de juiste rituele manier offerde en Kaïn op de verkeerde. Ook niet omdat God het vergieten van bloed vereiste, want in Genesis 4 ging het niet om een zondoffer (waar het vergieten van bloed nodig was, Hebreëen 9:22¹⁵), maar om de eersteling offers (waarbij beide eerstelingen van de kudde als eerstelingen van de landbouw gebracht moesten worden).

Abel bracht een beter offer dan Kaïn, omdat Abel rechtvaardig was (Matteüs 23:35¹⁶) en Kaïn onrechtvaardig bleef (1 Johannes 3:12¹⁷). De Bijbel zegt duidelijk dat Kaïn aangenomen zou worden, indien hij goed handelde, maar hij verkoos onrechtvaardig te blijven (Genesis 4:7¹⁸). “Het offer van de goddeloze is de HEER een gruwel, het gebed van de oprechten is Hem welgevallig” (Spreuken 15:8). Omdat de ware rechtvaardige uit geloof leeft (vgl.

¹¹ 1 Samuël 15:22-23 Daarop zei Samuël: ‘Schept de HEER meer behagen in offers dan in gehoorzaamheid? Nee! Gehoorzaamheid is beter dan offer, volgzzaamheid is beter dan vet van rammen 23 Weerspanningheid is even erg als toverij, en eigenzinnigheid is even slecht als afgodendienst’.

¹² Jesaja 1:11-15 Wat moet ik met al jullie offers? zegt de HEER. Ik heb genoeg van die schapen, die vetgemeste kalveren; het bloed van stieren, rammen en bokken wil ik niet meer. 12 En wanneer jullie voor mij verschijnen – wie heeft je gevraagd mijn voorhoven plat te lopen? 13 Houd op met die zinloze offergaven. Ik heb een afschuw van jullie wierook; jullie feesten, nieuwemaan en sabbat, ik duld ze niet naast al dat wangedrag. 14 Van jullie nieuwemaan, van ál jullie feesten heb ik een afkeer, ze hinderen mij, ik kan ze niet langer verdragen. 15 Wanneer jullie je handen opheffen, wend ik mijn ogen af, ook als je aanhoudend bidt, luister ik niet. Aan jullie handen kleef bloed!

¹³ Hosea 6:6 Want liefde wil ik, geen offers; met God vertrouwd zijn is meer waard dan enig offer.

¹⁴ Micha 6:6-8 Wat kan ik de HEER aanbieden, waarmee hulde brengen aan de verheven God? Moet ik hem tegemoet traden met brandoffers, zou hij eenjarige stieren aanvaarden? 7 Kan ik hem gunstig stemmen met duizenden rammen, met olie, stromend in tienduizend beken? Moet ik mijn oudste kind geven voor wat ik heb misdaan, de vrucht van mijn schoot voor mijn zondig leven? Er is jou, mens, gezegd wat goed is, je weet wat de HEER van je wil: niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God.

¹⁵ Hebreëen 9:22 Volgens de wet wordt inderdaad vrijwel alles met bloed gereinigd, want als er geen bloed wordt uitgegoten, vindt er geen vergeving plaats.

¹⁶ Matteüs 23:35 Al het onschuldige bloed dat op aarde is vergoten zal jullie worden aangerekend, vanaf het bloed van Abel, de rechtvaardige, tot het bloed van Zecharja, de zoon van Berechja, die jullie vermoord hebben tussen het heiligdom en het brandofferaltaar.

¹⁷ 1 Johannes 3:12 En niet moeten doen als Kaïn, die voortkwam uit hem die het kwaad zelf is, en zijn broer doodsloeg. En waarom sloeg hij hem dood? Omdat zijn eigen daden slecht waren en die van zijn broer rechtvaardig.

¹⁸ Genesis 4:7 (GNB) Als je goed handelt, kun je mij recht in de ogen kijken. Maar als je dat niet doet, ligt de zonde als een roefdier voor de deur. Het kwaad zal je voortdurend bedreigen, maar jij moet het de baas zien te worden

Hebreëen 10:38¹⁹) en omdat het onmogelijk is God welgevallig te zijn zonder geloof (Hebreëen 11:6), moest Abel ook in geloof geleefd en gehandeld hebben (Hebreëen 11:4).

Het geloof van Abel blijft ook na zijn dood spreken en roept tot God om zijn rechtvaardige oordeel (Genesis 4:10²⁰; vgl. Openbaring 6:9-11²¹). Maar het bloed van Christus dat reinigt van zonden en redt, spreekt krachtiger (met veel meer genade) dan het bloed van Abel dat roept om wraak (Hebreëen 12:24²²)! Het bloed van Christus (zijn zoenoffer aan het kruis) roept tot bekering en eeuwige leven (Handelingen 3:18-19²³). “De barmhartigheid triomfeert over het oordeel” (Jakobus 2:13, HSV)!

Wat is rechtvaardiging?

God is volmaakt rechtvaardig. Hij eist dat een mens volmaakt rechtvaardig moet zijn om gered te worden en straft alle onrechtvaardigheid. God is ook volmaakt liefde en voorziet dus in Jezus Christus de volmaakte rechtvaardiging, doordat Christus voor de onrechtvaardigen gestorven is en zijn volmaakte gerechtigheid aan gelovigen toerekent. De rechtvaardiging van zondaren gedurende de oudtestamentische periode was alleen mogelijk omdat Jezus Christus later deze vereiste gerechtigheid door zijn leven, dood en opstanding volbracht en verdiend heeft!

Een zondaar wordt nooit gerechtvaardigd op grond van iets wat hij zelf doet (goede werken doen, de wet gehoorzamen, godsdienstige handelingen beoefenen als bv. vasten, bidden, geven van gaven of een pelgrimsreis naar Jeruzalem maken (Efeziërs 2:8-9²⁴). Hij wordt alleen gerechtvaardigd door geloof in wat God gezegd en gedaan heeft door Jezus Christus (Romeinen 3:28²⁵). Bv. de

¹⁹ Hebreëen 10:38 dan zullen mijn rechtvaardigen leven door hun geloof, maar ook: ‘Wie terugdeinst ben ik niet langer welgezind.’ (vgl. Matteüs 24:45-51).

²⁰ Genesis 4:10 ‘Wat heb je gedaan?’ zei de HEER. ‘Hoor toch hoe het bloed van je broer uit de aarde naar mij schreeuwt (GNB: roept om wraak!).’

²¹ Openbaring 6:9-11 Toen het Lam de vijfde zegel verbrak, zag ik aan het voet van de altaar de zielen van al degenen die geslacht waren omdat ze over God hadden gesproken en vanwege hun getuigenis. 10 Ze riepen luid: ‘O heilige en betrouwbare Heer, wanneer zult u de mensen die op de aarde leven eindelijk straffen en ons bloed op hen wreken?’ 11 Ieder van hen kreeg witte kleren. Verder werd hun gezegd nog een korte tijd geduld te hebben, totdat ook de andere dienaren, hun broeders en zusters die net als zij zouden worden gedood, zich bij hen gevoegd zouden hebben.

²² Hebreëen 12:24 voor de bemiddelaar van een nieuw verbond, Jezus, en voor het gesprenkelde bloed dat krachtiger spreekt dan dat van Abel.

²³ Handelingen 3:18-19 18 Zo heeft God echter in vervulling doen gaan wat hij bij monde van alle profeten had aangekondigd: dat zijn messias zou lijden en sterven. 19 Wend u af van uw huidige leven en keer terug tot God om vergeving te krijgen voor uw zonden.

²⁴ Efeziërs 2:8-9 Door zijn genade bent u nu immers gered, dankzij uw geloof. Maar dat dankt u niet aan uzelf; het is een geschenk van God 9 en geen gevolg van uw daden, dus niemand kan zich erop laten voorstaan.

²⁵ Romeinen 3:28 Ik heb u er immers op gewezen dat een mens wordt vrijgesproken door te geloven, en niet door de wet na te leven.

rechtvaardiging van Abraham en David (Romeinen 4:1-8²⁶).

‘Rechtvaardiging’ betekent dat God een persoon, die van nature onrechtvaardig is, uit genade en door zijn geloof volkomen rechtvaardig verklaart en als volkomen rechtvaardig beschouwt en behandelt.

De rechtvaardige heeft dan een nieuwe positie in relatie tot God gekregen: hij of zij staat dan in de rechte relatie tot God; hij of zij is dan een kind van God geworden; hij of zij behoort dan tot het volk van God, tot het Koninkrijk van God, tot het Lichaam van Christus (de Gemeente of Kerk).

11:5. Het geloof van Henoeh.

De Hebreeuwse oorspronkelijke tekst zegt, “Henoeh wandelde met God, en hij was er niet, want God had hem weggenomen” (Genesis 5:24²⁷). Onze nieuwtestamentische tekst is overgenomen uit de veel latere Griekse vertaling van het Oude Testament: “Hij werd niet gevonden, omdat God hem opgenomen had”. Het Griekse woord voor ‘opgenomen’ kan ook ‘veranderd, getransformeerd’ betekenen. In de Hebreeuwse tekst wordt verwezen naar de wegname/opname (heengaan) van (de geest/ziel van) Henoeh naar de hemel, zijn geestelijke verandering of transformatie. De Griekse vertaling denkt meer aan zijn lichamelijke transformatie. De auteur van Hebreeën legt echter de nadruk niet op zijn transformatie, maar op het feit dat hij rechtvaardig was en daarom zijn leven in geloof leefde (vgl. Hebreeën 10:38²⁸)!

11:6. Geloof in het onzichtbare en nog onvervulde.

De auteur twijfelt niet over het verlangen van zijn lezers om God welgevallig te zijn, maar toont aan dat zonder geloof niemand God welgevallig kan zijn (ook niet gedurende de oudtestamentische periode)!

Het geloof omvat twee zaken: het geloof in de onzichtbare geestelijke werkelijkheid en het geloof in de nog onvervulde beloften van God. Het geloof in God is niet een geloof in het bestaan van ‘een God’ zoals in de godsdiensten, maar het geloof in het bestaan van de enige ware en

levende God Die Zich in de Bijbel heeft geopenbaard, eerst door het spreken van de oudtestamentische profeten en ten slotte door te spreken door zijn Zoon, Jezus Christus (Hebreeën 1:1-2²⁹)! Het geloof is niet een geloof in de woorden van een of ander godsdienstig boek, maar geloof in de woorden en beloften van de enige ware en levende God in de Bijbel! De beloning van allen die deze God zoeken is de vreugde dat zij Hem zullen vinden!

11:7. Het geloof van Noach.

Noach was een rechtvaardig man, evenals Henoeh, en hij wandelde met God (Genesis 6:9³⁰). De auteur benadrukt echter zijn geloof als een overtuiging van dingen, die niet gezien worden. Toen God iets heel ongewoons ging doen in zijn tijd, nam Noach God op zijn woord en toonde zijn geloof door praktische voorbereidingen te treffen tegen wat in de toekomst ging gebeuren. Zijn tijdgenoten moesten wel zijn bouwen van de ark belachelijk gevonden hebben, maar uiteindelijk werd zijn geloof in het gelijk gesteld en hun ongelof veroordeeld.

In de Bijbel worden de belangrijke uitdrukkingen ‘genade’ en ‘rechtvaardig’ voor het eerst bij Noach gevonden (Genesis 6:8-9²⁵). Noach werd uit Gods genade en door zijn geloof door God rechtvaardig verklaard en als volkomen rechtvaardig beschouwd en behandeld (Genesis 7:1³¹). Hij werd een erfgenaam van de gerechtigheid die aan het geloof beantwoordt (Hebreeën 11:7).

11:8. Het geloof van Abraham.

Abraham is de eerste van wie uitdrukkelijk gezegd wordt dat God zijn geloof tot gerechtigheid ‘rekende’ in de zin van ‘beschouwde’ en ‘toerekende’ (Genesis 15:6³²). De auteur benadrukt weer eens het geloof als ‘een overtuiging van dingen die niet gezien worden’. Herhaaldelijk lezen wij in Genesis dat Abraham wandelde in geloof en niet in aanschouwen (vgl. 2 Korintiërs 4:18³³; 5:7³⁴). Daarom wordt Abraham ook ‘de vader van alle gelovigen’ genoemd: zowel niet-joden als Joden die geloven (Romeinen 4:11-12³⁵). Toen God hem riep om uit Ur van de Chal-

²⁶ **Romeinen 4:1-8** 1 Wat moeten wij nu zeggen over onze stamvader Abraham? 2 Indien hij als een rechtvaardige zou zijn aangenomen op grond van zijn daden, dan had hij zich daarop kunnen laten voorstaan. Maar niet tegenover God, 3 want wat zegt de Schrift? ‘Abraham vertrouwde op God, en dat werd hem als een daad van gerechtigheid toegerekend.’ 4 Iemand die zijn loon verdient, krijgt het niet als een gunst maar als een recht. 5 Maar iemand zonder verdienste, die echter vertrouwt op hem die de schuldige vrijspreekt, wordt vanwege zijn vertrouwen rechtvaardig verklaard. 6 Zo prijst ook David de mens gelukkig die door God rechtvaardig wordt verklaard zonder dat hij enige verdienste heeft: 7 ‘Gelukkig is de mens wiens onrecht is vergeven, wiens zonden zijn bedekt; 8 gelukkig is de mens wiens zonden de Heer niet telt.’

²⁷ **Genesis 5:24** Henoeh leefde in nauwe verbondenheid met God (GNB: bleef met God vertrouwd); aan zijn leven kwam een einde doordat God hem wegnam. (HSV: Henoeh dan wandelde met God; en hij was er niet meer, want God nam hem weg.)

²⁸ **Hebreeën 10:38** en dan zullen mijn rechtvaardigen leven door hun geloof

²⁹ **Hebreeën 1:1-2** Op velerlei wijzen en langs velerlei wegen heeft God in het verleden tot de voorouders gesproken door de profeten, 2 maar nu de tijd ten einde loopt (HSV: in deze laatste dagen) heeft hij tot ons gesproken door zijn Zoon.

³⁰ **Genesis 6:8-9** (NBG) Maar Noach vond **genade** in de ogen des HEREN. Dit is de geschiedenis van Noach. Noach was onder zijn tijdgenoten een **rechtvaardig** en onberispelijk man; Noach wandelde met God.

³¹ **Genesis 7:1** (GNB) Toen zei de Heer tegen Noach: ‘Ga nu met je hele gezin aan boord. Jij bent voor mij van alle mensen de enige die rechtvaardig is (Gods verklaring).

³² **Genesis 15:6** (HSV) En hij geloofde in de HEERE; en Die rekende hem dat tot gerechtigheid.

³³ **2 Korintiërs 4:18** (GNB) Onze blik is niet gericht op het zichtbare, maar op het onzichtbare. Want het zichtbare is tijdelijk, maar het onzichtbare is eeuwig;

³⁴ **2 Korintiërs 5:7** (GNB) Want we leven in een situatie van geloven, niet van zien.

³⁵ **Romeinen 4:11-12** (GNB) Het teken van de besnijdenis ontving Abraham pas later, als bezegeling van het feit dat God hem

deeen weg te trekken, geloofde hij Gods belofte en verliet gehoorzaam zijn oude woonplaats voor de nieuwe woonplaats, zonder dat hij die ooit tevoren gezien had en zelfs zonder dat hij die ooit persoonlijk in bezit zou nemen.

‘Geloof’ en ‘gehoorzaamheid’ zijn onafscheidelijk in de Bijbel. Gehoorzaamheid is het uiterlijk bewijs van het innerlijk geloof (vgl. Genesis 22:17-18³⁶; 26:4-5³⁷; Jakobus 2:21-26³⁸).

11:9. Abraham ontving ‘de belofte’ van de erfenis, niet ‘de vervulling’ van de erfenis. En toch was Gods belofte even werkelijk voor Abraham als de vervulling daarvan, want hoewel het land nog een vreemd land was, woonde hij er al.

11:10. Het geheim van het geduld van Abraham was dat hij de (énige) stad die fundamenteën heeft verwachtte. In het licht van de nieuwtestamentische openbaring was de vervulling van Gods belofte veel méér dan een rijk in de tijdelijke orde en méér dan het Beloofde Land, Kanaän. Door het geloof verwachtte Abraham het Koninkrijk van God die in de tijd van vervulling tot stand zou komen. Hij verwachtte de Gemeente van Christus, ‘het hemelse Jeruzalem’, dat bij de eerste komst van Christus tot stand kwam en dat bij de terugkomst van Christus ‘het nieuwe Jeruzalem’ op de nieuwe aarde zou worden (Hebreeën 11:16³⁹; 12:22-24⁴⁰; 13:14⁴¹; Galaten 4:24-27⁴²; Openbaring 21:1-2,9-10⁴³).

---

gerechtvaardigd had om zijn geloof op een moment dat hij niet besneden was. Zo werd hij de vader van alle mensen die niet besneden zijn maar wel geloven, om daardoor rechtvaardig verklaard te worden. 12 Tegelijk werd hij ook de vader van de mensen die besneden zijn, en wel van hen die niet alleen besneden zijn, maar ook gaan in het spoor van het geloof dat onze vader Abraham al had toen hij nog niet besneden was.

³⁶ **Genesis 22:17-18** (HSV) ..zal Ik u rijk zegenen en uw nageslacht zeer talrijk maken als de sterren aan de hemel en als het zand aan de oever van de zee. Uw nageslacht zal de poort van zijn vijanden in erfbezit hebben. En in uw nageslacht (Hebreeuws: ‘zaad’) zullen alle volken (Hebreeuws: vooral ‘de niet-joodse volken’) van de aarde gezegend worden, omdat u Mijn stem gehoorzaam geweest bent.

³⁷ **Genesis 26:4-5** (NBG) En Ik zal uw nageslacht vermenigvuldigen als de sterren des hemels. En Ik zal uw nageslacht al die landen geven, en met uw nageslacht (Hebreeuws: ‘zaad’) zullen alle volken (Hebreeuws: vooral ‘niet-joodse volken’) der aarde gezegend worden, omdat Abraham naar Mij geluisterd en mijn dienst in acht genomen heeft: mijn geboden, mijn inzettingen en mijn wetten.

³⁸ **Jakobus 2:21-26** (GNB) werd onze vader Abraham door God rechtvaardig verklaard? Was dat niet vanwege de daad die hij stelde, toen hij zijn zoon Isaak op het altaar offerde? 22 U ziet dus dat zijn geloof samenging met de daad; zijn geloof werd volmaakt door zijn daden. 23 Zo ging het woord uit de Schrift in vervulling: Abraham geloofde God en God verklaarde hem daarom rechtvaardig. En hij werd Vriend van God genoemd. 24 Het is duidelijk dat een mens op grond van daden rechtvaardig wordt verklaard en niet op grond van het (theoretische) geloof alleen. 25 Met de hoer Rachab was het niet anders. Ook zij werd gerechtvaardigd om wat ze deed: ze liet de verkenners binnen en hielp hen om langs een andere weg te ontkomen. 26 Als het lichaam niet meer ademt, is het dood; zo is het ook met het geloof: als het niet in praktijk wordt gebracht, is het een dood geloof.

³⁹ **Hebreeën 11:16** Nee, ze keken reikhalzend uit naar een beter vaderland: het hemelse.

⁴⁰ **Hebreeën 12:22-24** Nee, u staat voor de Sionsberg, voor de stad van de levende God, het hemelse Jeruzalem, en voor duizenden engelen die

Hij verwachtte de wereld, de hele nieuwe aarde (tezamen met het Nieuwe Jeruzalem) als erfenis (Romeinen 4:13⁴⁴).

De zegeningen voor de aartsvaders van het geloof (en de gelovigen in de oudtestamentische periode) moeten van dezelfde orde zijn als de zegeningen voor hun geestelijke kinderen onder het nieuwe verbond (in de nieuwtestamentische periode). Het is dus niet waar dat de gelovigen in het Oude Testament alleen aardse zegeningen ontvingen en de gelovigen in het Nieuwe Testament alleen hemelse zegeningen ontvingen.

11:11-12. Het geloof van Sara of Abraham?

Vers 11 bevat een moeilijkheid in de tekst. Het spreekt over “het zaaien van zaad” (het verwekken van een kind), wat alleen een man kan doen, maar spreekt over Sara als het onderwerp.

De meeste Bijbelvertalingen kiezen voor Sara als onderwerp: “Door het geloof heeft ook Sara zelf kracht ontvangen om zwanger te worden en een kind te baren, ondanks haar hoge ouderdom, omdat zij Hem getrouw heeft geacht Die het beloofd had (HSV).”

In vers 11 is echter niet Sara, maar Abraham nog steeds het onderwerp (als in de verzen 8-12) en dus moet de vertaling als volgt luiden: “Door het geloof heeft hij (Abraham) ook, samen met Sara, kracht ontvangen om een kind te verwekken, toen hij reeds te oud was, omdat hij Hem die het beloofd had getrouw achtte” (vgl. Romeinen 4:19-22⁴⁵). Daarom (vers 12) kwam uit deze

---

in vreugde bijeen zijn, 23 voor de gemeenschap (Grieks: ekklesia = gemeente) van eerstgeborenen, die in de hemel ingeschreven zijn (d.w.z. de gelovigen die nog op de aarde leven), voor God, de rechter van allen, en voor de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid gekomen zijn (d.w.z. de gestorven gelovigen) 24 voor de bemiddelaar van een nieuw verbond, Jezus en naar Jezus

⁴¹ **Hebreeën 13:14** Onze stad is immers niet blijvend, wij (d.w.z. de christenen) kijken juist verlangend uit naar de stad die komt.

⁴² **Galaten 4:24-27** Dit is een beeld: de vrouwen staan voor twee verbonden. Hagar staat voor het verbond van de berg Sinaï in Arabië (d.w.z. de wet), dat slaven baart. Als beeld van dat verbond belichaamt Hagar het huidige Jeruzalem, dat met haar kinderen in slavernij leeft. Maar het hemelse Jeruzalem is vrij (van de schuld van de zonde, dus gerechtvaardigd), en dat is onze moeder, 27 want er staat geschreven: ‘Wees verheugd, onvruchtbare vrouw, jij die niet baart, jubel en juich, jij die geen weeten kent. Want zij die zonder man is heeft meer kinderen dan zij die met een man is’.

⁴³ **Openbaring 21:1-2, 9-10** Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Want de eerste hemel en de eerste aarde zijn voorbij, en de zee is er niet meer. 2 Toen zag ik de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, uit de hemel neerdalen, bij God vandaan. Ze was als een bruid die zich mooi heeft gemaakt voor haar man en hem opwacht. 9 ... Ik wil je de bruid laten zien, de vrouw van het lam. 10 Ik raakte in vervoering, en hij nam me mee naar een heel hoge berg en liet me de heilige stad Jeruzalem zien, die uit de hemel neerdaalde, bij God vandaan.

⁴⁴ **Romeinen 4:13** (GNB) God beloofde aan Abraham en zijn nakomelingen dat de wereld hun zou toebehoren. Maar deze belofte was niet gedaan omdat Abraham de wet onderhield, maar omdat hij om zijn geloof door God werd gerechtvaardigd.

⁴⁵ **Romeinen 4:19-21** En zijn geloof verzwakte niet toen hij, ongeveer honderd jaar oud, beseftte dat zijn krachten hem hadden verlaten en Sara

éne man, Abraham, toen hij al zo goed als dood was, een ontelbare menigte voort.

11:13-16. Alle oudtestamentische gelovigen.

Zij leefden in het geloof en zij stierven in het geloof, in de volle zekerheid en overtuiging dat God zijn beloften zou vervullen. Toen zij stierven, hadden zij nog niet Gods beloofde erfenis gekregen, maar gaven Gods belofte door aan de volgende generatie. Zij zagen Gods beloofde erfenis met het geloofsoog en verwelkomden het vanuit de verte. En zij beleden dat zij als 'vreemdelingen en pelgrims' op aarde leefden (vgl. 1 Petrus 2:11⁴⁶; Filippenzen 3:20⁴⁷). Hun geloofsoog waren duidelijk niet alleen gericht op een klein landje voor een beperkte tijd (het Beloofde Land, Kanaän), maar op een veel beter, hemels vaderland! Zelfs nadat Jozua Israël in het Beloofde Land gebracht had, verwachtte David en de gelovigen in het Oude Testament (en de gelovigen in het Nieuwe Testament) nog steeds een toekomstige 'sabbatsrust' (Hebreeën 4:8-10⁴⁸) – de uiteindelijke rustplaats in het hemelse Jeruzalem (Hebreeën 12:22-24⁴⁹) dat bij de voleinding als het nieuwe Jeruzalem op de nieuwe aarde zou neerdalen (Openbaring 21:1-2⁵⁰).

11:39-40. Ook alle nieuwtestamentische gelovigen.

De gelovigen van de oudtestamentische periode zullen precies dezelfde erfenis ontvangen als de gelovigen van de nieuwtestamentische periode! Zij bereiken het volmaakte einde niet vóór en ook niet ná de gelovigen van de nieuwtestamentische periode (de christenen), maar tegelijk met hen bij de terugkomst van Christus!

---

niet langer vruchtbaar was. 20 Hij twijfelde niet aan Gods belofte; zijn geloof verloor hij niet, integendeel, hij werd erin gesterkt en bewees zo eer aan God. 21 Hij was ervan overtuigd dat God bij machte was te doen wat hij had beloofd

⁴⁶ **1 Petrus 2:11** Geliefde broeders en zusters, u bent als vreemdelingen die ver van huis zijn; ik vraag u dringend niet toe te geven aan zelfzuchtige verlangens, die uw ziel in gevaar brengen.

⁴⁷ **Filippenzen 3:20** (NBG) Wij zijn burgers van een rijk in de hemelen, waaruit wij ook de Here Jezus Christus als verlosser verwachten.

⁴⁸ **Hebreeën 4:8-10** Was de rust hun al door Jozua gegeven, dan zou God daarna niet meer over een andere dag hebben gesproken. 9 Er wacht het volk van God dus nog steeds een sabbatsrust. 10 En wie is binnengegaan in zijn rust, vindt rust na zijn werk zoals God na het zijne

⁴⁹ **Hebreeën 12:22-24** 22 Nee, u staat voor de Sionsberg, voor de stad van de levende God, het hemelse Jeruzalem, en voor duizenden engelen die in vreugde bijeen zijn, 23 voor de gemeenschap van eerstgeborenen, die in de hemel ingeschreven zijn, voor God, de rechter van allen, en voor de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid gekomen zijn, 24 voor de bemiddelaar van een nieuw verbond, Jezus, en voor het gesprende bloed dat krachtiger spreekt dan dat van Abel.

⁵⁰ **Openbaring 21:1-2** 1 Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Want de eerste hemel en de eerste aarde zijn voorbij, en de zee is er niet meer. 2 Toen zag ik de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, uit de hemel neerdalen, bij God vandaan. Ze was als een bruid die zich mooi heeft gemaakt voor haar man en hem opwacht.

Wanneer bereikt geloof haar einddoel? Wanneer de gelovigen hun wedloop op aarde voleindigd hebben (Hebreeën 12:1-3⁵¹; 2 Timoteüs 4:7-8⁵²). Wanneer hun geloof overgaat in aanschouwen (1 Johannes 3:2⁵³). Wanneer zij de beloofde erfenis krijgen bij de terugkomst van Jezus Christus (Hebreeën 11:39-40⁵⁴; Romeinen 8:17⁵⁵).

VII. GEBED (8 min.)

Bid met elkaar als antwoord op wat God zegt. Laat iedereen in de kring om de beurt (in één of twee zinnen) naar God toe reageren op wat hij in deze bijeenkomst van Hem leerde.

Bid met elkaar voor elkaar (Romeinen 15:30) en voor anderen (Kolossenzen 4:12).

VIII. VOLGENDE BIJeenKOMST (2 min.)

Deel de voorbereiding en de studie voor de volgende keer uit. volgende keer uit.

---

⁵¹ **Hebreeën 12:1-3** Nu wij ook door zo'n menigte geloofsgetuigen omringd zijn, moeten ook wij de last van de zonde, waarin we steeds weer verstrikt raken, van ons afwerpen en vastberaden de wedstrijd lopen die voor ons ligt. 2 Laten we daarbij de blik gericht houden op Jezus, de grondlegger en voltooiër van ons geloof: denkend aan de vreugde die voor hem in het verschiet lag, liet hij zich niet afschrikken door de schande van het kruis. Hij hield stand en nam plaats aan de rechterzijde van de troon van God. 3 Laat tot u doordringen hoe hij standhield toen de zondaars zich zo tegen hem verzetten, opdat u niet de moed verliest en het opgeeft

⁵² **2 Timoteüs 4:7-8** Maar ik heb de goede strijd gestreden, de wedloop volbracht, het geloof behouden. 8 Nu wacht mij de krans van de gerechtigheid die de Heer, de rechtvaardige rechter, aan mij zal geven op de grote dag; en niet alleen aan mij, maar aan allen die naar zijn komst hebben uitgezien

⁵³ **1 Johannes 3:2** Geliefde broeders en zusters, wij zijn nu al kinderen van God. Wat we zullen zijn is nog niet geopenbaard, maar we weten dat we aan hem gelijk zullen zijn wanneer hij zal verschijnen, want dan zien we hem zoals hij is.

⁵⁴ **Hebreeën 11:39-40** (HSV) En deze allen hebben, hoewel zij door het geloof een goed getuigenis (vers 2: een goddelijke aanbeveling) van God gekregen hebben, de belofte niet verkregen, 40 daar God met het oog op ons iets beters voorzien had, opdat zij (d.w.z. de oudtestamentische gelovigen) zonder ons (d.w.z. de nieuwtestamentische gelovigen) niet tot de volmaaktheid zouden komen.

⁵⁵ **Romeinen 8:17** En nu we zijn kinderen zijn, zijn we ook zijn erfgenamen, erfgenamen van God. Samen met Christus zijn wij erfgenamen: wij moeten delen in zijn lijden om met hem te kunnen delen in Gods luister